

Forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 1999/29/EF om uønskede stoffer og produkter i foderstoffer

(2001/C 332 E/06)

KOM(2001) 493 endelig udg.

(Forelagt af Kommissionen den 28. august 2001)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets direktiv 1999/29/EF af 22. april 1999 om uønskede stoffer og produkter i foderstoffer⁽¹⁾, særlig artikel 10, litra a),

under henvisning til forslag fra Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Direktiv 1999/29/EF foreskriver, at fodermidler kun må bringes i omsætning i Fællesskabet, hvis de er af sund og sædvanlig handelskvalitet.
- (2) Udtrykket »dioxiner« omfatter en gruppe bestående af 75 polychlorede dibenzo-p-dioxiner (PCDD) og 135 polychlorede dibenzofuraner (PCDF) (kongenerne), heraf er de 17 toksiske. Den mest toksiske kongener er 2,3,7,8-tetrachlordibenzo-p-dioxin (TCDD), der af Det Internationale Kræftforskningscenter (International Agency for Research on Cancer) og andre anerkendte internationale organisationer er klassificeret som kræftfremkaldende for mennesker. Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler konkluderede på linje med Verdenssundhedsorganisationen (WHO), at dioxiners kræftfremkaldende virkninger ikke forekommer ved værdier under en bestemt grænse. Andre negative virkninger, f.eks. endometriose samt neurologiske og immunosuppressive virkninger, forekommer ved meget lavere værdier og anses derfor for relevante ved fastsættelse af en tolerabel indtagelse.
- (3) Polychlorede biphenyler (PCB) er en gruppe af 209 forskellige kongener, der kan inddeles i to grupper ud fra deres toksikologiske egenskaber: 12 kongener har toksikologiske egenskaber, der svarer til dioxiner, og de kaldes derfor ofte »dioxinlignende PCB«. De øvrige PCB'er har ikke dioxinlignende toksicitet, men har en anden toksikologisk profil.

(4) Hver kongener af dioxiner eller dioxinlignende PCB'er har et forskelligt toksicitetsniveau. For at kunne opsummere disse forskellige kongeners toksicitet er begrebet toksicitetsækvivalensfaktor (TEF) blevet indført for at lette risikovurderingen og den forskriftsmæssige kontrol. Det betyder, at analyseresultaterne for hver enkelt af de 17 dioxin-kongener og af de 12 dioxinlignende PCB-kongener udtrykkes ved én mængdeenhed, nemlig »TCDD toksicitetsækvivalent« (TEQ).

(5) Dioxiner og PCB er ekstremt modstandsdygtige over for kemisk og biologisk nedbrydning og forbliver derfor i miljøet og opkoncentreres i fødekæden (foder og fødevarer).

(6) Spredningen af dioxiner, PCB og dioxinlignende PCB i miljøet forårsager baggrundsforurening, som påvirker alle landplanter, der afgræsses direkte eller anvendes som fodermidler til fremstilling af foder, og den akvatiske foderkæde. Det samme gælder jorden, som kan forurene fodermidler eller indtages direkte af dyr. Foruden baggrundsforureningen kan der forekomme direkte, utilsigtet forurening af fodermidler som følge af lokal udledning af dioxiner fra industriaktiviteter, forurening af fodermidler under produktion, tilvirkning og transport samt ulovlig praksis eller ledelsesmæssige fejl under foderproduktionen.

(7) Over 90 % af menneskers eksponering for dioxin hidrører fra fødevarer. Animalske fødevarer bidrager normalt til ca. 80 % af den samlede eksponering. Dioxinbelastningen i dyr hidrører især fra foderstoffer. Derfor giver foderstoffer, og i visse tilfælde jord, anledning til bekymring som dioxinkilder.

(8) Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler vedtog den 30. maj 2001 en udtalelse om risikovurdering af dioxiner og dioxinlignende PCB i fødevarer. Den udgør en ajourføring baseret på nye videnskabelige oplysninger, der er fremkommet siden vedtagelsen af komitéens udtalelse om emnet den 22. november 2000. Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler fastsatte en tolerabel ugentlig indtagelse (TWI) for dioxiner og dioxinlignende PCB på 14 pg WHO-TEQ/kg kropsvægt. Skøn over eksponeringen tyder på, at en betragtelig del af Fællesskabets befolkning har en indtagelse via kosten, der overstiger den tolerable indtagelse.

⁽¹⁾ EFT L 115 af 4.5.1999, s. 32.

- (9) For at sikre forbrugernes beskyttelse er det derfor vigtigt og nødvendigt at nedbringe menneskers eksponering for dioxiner via kosten. Da fødevareforurening hænger direkte sammen med foderforurening, skal der indføres en integreret fremgangsmåde for at nedbringe dioxinforekomsten i hele fødekæden, dvs. fra fodermidler via dyr, som anvendes i fødevareproduktionen, til mennesker. Indførelse af foranstaltninger vedrørende fodermidler og foderstoffer udgør derfor et afgørende skridt i retning af en reduktion af menneskers indtagelse af dioxiner.
- (10) Den Videnskabelige Komité for Foder (SCAN) er blevet anmodet om at rådgive om kilderne til forurening af foderstoffer med dioxiner og PCB, herunder dioxinlignende PCB, om eksponeringen af dyr, som anvendes i fødevareproduktionen, for dioxiner og PCB, om overførsel af disse forbindelser til animalske fødevarer og om eventuelle dyresundhedsmæssige virkninger af dioxiners og PCB's forekomst i foderstoffer. SCAN vedtog en udtalelse den 6. november 2000. Heri blev der peget på fiskemel og fiskeolie som de mest forurenede fodermidler, og produkter af europæisk oprindelse var de allermest forurenede. Animalsk fedt var det næstmest forurenede materiale. Alle øvrige animalske og vegetabiliske fodermidler havde relativt lave dioxinforureningsværdier. Dioxinforureningen af grovfoder var meget forskelligartet afhængigt af sted, omfang af forurening med jord og eksponering for kilder til luftforurening.
- (11) Der bør træffes foranstaltninger, der tager sigte på at nedbringe forekomst og udledning af dioxinforurening af miljøet, for at reducere miljøforureningens virkninger for forureningen af fodermidler. SCAN anbefalede bl.a., at der skulle lægges vægt på at nedbringe de mest forurenede fodermidlers virkninger for den samlede kostforurening.
- (12) Grænseværdier for dioxin og dioxinlignende PCB bør egne sig til at imødegå, at dyrene eksponeres i et uacceptabelt omfang, og til at imødegå distribution af foderstoffer med et uacceptabelt højt forureningsniveau, f.eks. i tilfælde af utilsigtet forurening og eksponering. Endvidere er det nødvendigt at fastsætte grænseværdier for at kunne gennemføre et forskriftsmæssigt kontrolsystem og for at kunne sikre ensartet anvendelse.
- (13) Foranstaltninger, der alene er baseret på fastsættelse af grænseværdier for dioxiner og dioxinlignende PCB i foderstoffer, ville ikke være tilstrækkeligt effektive til at nedbringe menneskers eksponering for dioxiner, medmindre grænserne blev sat så lavt, at en stor del af foderet skulle erklæres for uegnet til foderbrug. Det er generelt anerkendt, at grænseværdier for aktivt at nedbringe forekomsten af dioxiner i foderstoffer bør ledsages af foranstaltninger, der ansporer til en aktiv fremgangsmåde, herunder indgrebsværdier og målværdier for foderstoffer kombineret med foranstaltninger til begrænsning af emissioner. Målværdier angiver de niveauer, der skal opnås for endeligt at nedbringe hovedparten af befolkningens eksponering til den TWI, som Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler har fastsat. Indgrebsværdier er et redskab, som de ansvarlige myndigheder og erhvervslivet kan anvende til at identificere de tilfælde, hvor det er relevant at identificere en forureningskilde, og til at træffe foranstaltninger, der reducerer eller fjerner den, ikke blot i tilfælde af manglende overholdelse af bestemmelserne i dette direktiv, men også hvis der konstateres dioxinværdier, der ligger markant over de normale baggrundsværdier. Dette vil udmønte sig i en gradvis reduktion af dioxinværdierne i foderstoffer, og målværdierne vil i sidste ende blive nået. Kommissionen retter derfor en henstilling til medlemsstaterne om dette emne.
- (14) Fra et toksikologisk synspunkt burde der ganske vist gælde værdier for dioxiner, furaner og dioxinlignende PCB, men indtil videre er der kun fastsat grænseværdier for dioxiner og furaner og ikke for dioxinlignende PCB som følge af de meget begrænsede data, der foreligger om sidstnævntes prævalens. Der vil imidlertid fortsat blive foretaget overvågning, navnlig af forekomsten af dioxinlignende PCB, med henblik på at lade disse stoffer blive omfattet af grænseværdier.
- (15) Vurderingen af, om dioxinindholdet i foderstoffer er uacceptabelt, bør ske i lyset af de gængse baggrundsværdier for forurening, som varierer fra et fodermiddel til et andet. Grænseværdien bør fastsættes på et strengt, men realistisk niveau, under hensyntagen til baggrundsforureningen.
- (16) For at sikre, at alle erhvervsdrivende i hele fødekæden (foder og fødevarer) fortsat gør deres yderste og alt det, der er nødvendigt, for at begrænse forekomsten af dioxiner i foder og fødevarer, bør de gældende grænseværdier inden for et nærmere fastsat tidsrum tages op til revision med henblik på at fastsætte lavere grænseværdier. Senest i 2006 bør menneskers eksponering for dioxiner samlet set være reduceret med mindst 25 %.
- (17) Vegetabiliske foderblandinger og fodermidler indeholder normalt ikke høje dioxinniveauer. Da vegetabiliske fodermidler udgør langt den største del af mange dyrearters kost, bør der også indføres en grænseværdi for disse fodermidler. Jo mere følsom analysemetoden er, jo dyrere og mere tidsforbrugende er dioxinkontrollen. Da det er vigtigt, at der analyseres så mange stikprøver som muligt, ligger de foreslåede grænseværdier lidt højere end normale baggrundsværdier, i betragtning af at de udgør øvre grænser.

- (18) Det er konstateret, at visse lertyper, der tillades anvendt som bindemidler, antiklumpningsmidler og koaguleringsmidler, er forurenede med dioxiner, eller det kan i visse tilfælde ikke udelukkes, at de er forurenede. Det er også konstateret, at sporstoffer, f.eks. zinkoxid og kobberoxid, er forurenede med dioxiner. Der bør fastsættes en grænseværdi for disse tilsætningsstoffer på linje med det, der gælder for grænseværdier for mineraler. Da grænseværdierne for uønskede stoffer i tilsætningsstoffer imidlertid ikke hører under anvendelsesområdet for Rådets direktiv 1999/29/EF, bør der fastsættes en grænseværdi i henhold til Rådets direktiv 70/524/EØF af 23. november 1970 om tilsætningsstoffer til foderstoffer ⁽¹⁾.
- (19) Det er særdeles vigtigt, at omfanget af den samlede dioxinforurening af foderstoffer nedbringes. Det er derfor absolut nødvendigt, at der indføres forbud mod at blande fodermidler og foderstoffer, der overholder grænseværdierne, med fodermidler/foderstoffer, der overskrider grænseværdierne.
- (20) Direktiv 1999/29/EF bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.
- (21) Den Stående Foderstofkomité har ikke afgivet en positiv udtalelse. Kommissionen har derfor ikke været i stand til at vedtage de planlagte bestemmelser i henhold til proceduren i artikel 13 i Rådets direktiv 1999/29/EF af 22. april 1999 —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Bilag I og II til direktiv 1999/29/EF ændres som angivet i bilaget til nærværende direktiv.

Disse bestemmelser tages første gang op til revision senest den 31. december 2004 på grundlag af nye oplysninger om forekomsten af dioxiner og dioxinlignende PCB, navnlig med henblik på at også dioxinlignende PCB bliver omfattet af de værdier, der fastsættes.

Disse bestemmelser tages atter op til revision senest den 31. december 2006 med henblik på en markant nedsættelse af grænseværdierne.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør inden den 1. januar 2002 de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom. Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra den 1. januar 2002.

2. Disse love og administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

3. Medlemsstaterne sender Kommissionen de nationale retsfor skrifter, de udsteder på direktivets område.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

⁽¹⁾ EFT L 270 af 14.12.1970, s. 1.

BILAG

I bilag I og II til direktiv 1999/29/EF foretages følgende ændringer:

1) Bilag I, punkt »B. Produkter«, nr. 21, affattes således:

»Stoffer, produkter	Foderstoffer	Størsteindhold i foderstof, beregnet ved et vandindhold på 12 %
21. Dioxin (summen af polychlorede dibenzo-p-dioxiner (PCDD) og polychlorede dibenzofuraner (PCDF) udtrykt i WHO's toksicitetsækvivalenter med anvendelse af WHO-TEF (toxic equivalency factors, 1997)) PCDD/F	Alle vegetabiliske fodermidler, herunder vegetabiliske olier og biprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Mineraler	1,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Animalsk fedt, herunder mælkefedt og ægfedt	2,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Andre produkter fra landdyr, herunder mælk og mejeriprodukter samt æg og ægprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Fiskeolie	6 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Fisk, andre akvatiske dyr samt produkter og biprodukter heraf, undtagen fiskeolie ⁽⁷⁾	1,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Foderblandinger, undtagen foderstoffer til pelsdyr og foderstoffer til fisk	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Foderstoffer til fisk	2,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾

⁽⁵⁾ Øvre koncentrationer: De øvre koncentrationer beregnes ud fra den antagelse, at alle værdier af de forskellige kongener, som ligger under bestemmelsesgrænsen, er lig med bestemmelsesgrænsen.

⁽⁶⁾ Disse grænseværdier tages første gang op til revision inden den 31. december 2004 på grundlag af nye oplysninger om forekomsten af dioxiner og dioxinlignende PCB, navnlig med henblik på at også dioxinlignende PCB bliver omfattet af de værdier, der fastsættes, og de tages atter op til revision inden den 31. december 2006 med henblik på en markant nedsættelse af grænseværdierne.

⁽⁷⁾ Fersk fisk, der leveres direkte og anvendes uden mellemliggende forarbejdning til fremstilling af foder til pelsdyr, er undtaget fra grænseværdien. Produkterne, forarbejdede animalske proteiner fremstillet af disse pelsdyr, må ikke komme ind i fødekæden, og det er forbudt at anvende disse som foder til husdyr, der holdes, opfedes eller opdrættes med henblik på produktion af fødevarer.»

2) Bilag II, del A, nr. 4, affattes således:

»Stoffer, produkter	Foderstoffer	Størsteindhold i foderstof, beregnet ved et vandindhold på 12 %
4. Dioxin (summen af polychlorerede dibenzo-p-dioxiner (PCDD) og polychlorerede dibenzofuraner (PCDF) udtrykt i WHO's toksicitetsækvivalenter med anvendelse af WHO-TEF (toxic equivalency factors, 1997)) PCDD/F	Alle vegetabiliske fodermidler, herunder vegetabiliske olier og biprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Mineraler	1,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Animalsk fedt, herunder mælkefedt og ægfedt	2,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Andre produkter fra landdyr, herunder mælk og mejeriprodukter samt æg og ægprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Fiskeolie	6 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Fisk, andre akvatiske dyr samt produkter og biprodukter heraf, undtagen fiskeolie ⁽⁴⁾	1,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Foderblandinger, undtagen foderstoffer til pelsdyr og foderstoffer til fisk	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Foderstoffer til fisk	2,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾

⁽²⁾ Øvre koncentrationer: De øvre koncentrationer beregnes ud fra den antagelse, at alle værdier af de forskellige kongener, som ligger under bestemmelsesgrænsen, er lig med bestemmelsesgrænsen.

⁽³⁾ Disse grænseværdier tages første gang op til revision senest den 31. december 2004 på grundlag af nye oplysninger om forekomsten af dioxiner og dioxinlignende PCB, navnlig med henblik på at også dioxinlignende PCB bliver omfattet af de værdier, der fastsættes, og de tages atter op til revision inden den 31. december 2006 med henblik på en markant nedsættelse af grænseværdierne.

⁽⁴⁾ Fersk fisk, der leveres direkte og anvendes uden mellemliggende forarbejdning til fremstilling af foder til pelsdyr, er undtaget fra grænseværdien. Produkterne, forarbejdede animalske proteiner fremstillet af disse pelsdyr, må ikke komme ind i fødekæden, og det er forbudt at anvende disse som foder til husdyr, der holdes, opfedes eller opdrættes med henblik på produktion af fødevarer.»